

Rektorsbeslut

2024-05-21

Ärendenr: ORU 2023/00373-3

Sidnr: 1(1)

Rektorsbeslut - Organisation och förutsättningar för systematiskt brandskyddsarbete vid Örebro universitet

I Statens räddningsverks allmänna råd och kommentarer om systematiskt brandskyddsarbete (SRVFS 2004:3) står, mot bakgrund av bestämmelserna i 2 kap 2 § lag (2003:778) om skydd mot olyckor, att det är skäligt att det för varje verksamhet bedrivs ett systematiskt brandskyddsarbete och att detta dokumenteras. Dokumentationen av brandskyddet bör vara tillräcklig för att säkerställa underhåll och att skäliga brandskyddsåtgärder, både tekniska och organisatoriska, vidtas.

Riktlinjen beskriver hur det systematiska brandskyddsarbetet bedrivs vid Örebro universitet och beskriver ansvarsfördelningen för brandskyddsarbetet, utbildning, rutiner/instruktioner och egenkontroll.

Beslut

Rektor beslutar

- att fastställa riktlinjen *Organisation och förutsättningar för systematiskt brandskyddsarbete vid Örebro universitet* enligt bilaga
- att upphäva *Handlingsplan för systematiskt brandskyddsarbete* med ärendenr ORU 2015/00291

Beslut i ärendet har fattats av rektor Johan Schnürer efter föredragning av säkerhetschef Erik Nilsson.

Detta beslut är elektroniskt verifierat i Örebro universitets dokument- och ärendehanteringssystem och saknar därför namnunderskrift.

Expediering

Institutioner
Avdelningar
Dekaner
Fackliga företrädare
Örebro studentkår

Organisation och förutsättningar för systematiskt brandskyddsarbete vid Örebro universitet

Styrdokument Örebro universitet

Kategori: Riktlinje

Ärendenummer: ORU 2023/00373

Beslutsfattare: Rektor

Senast ändrad: 2024-05-21

Fastställd: 2015-01-19

Dokumentansvarig: Campusavdelningen

Innehåll

Organisation och förutsättningar för systematiskt brandskyddsarbete vid Örebro universitet	4
Gränsdragning mellan fastighetsägaren och Örebro universitet.....	4
Ansvar och organisation	4
Rektor .4	
Dekan..4	
Universitetsdirektör	4
Prefekt och avdelningschef	4
Avdelningschef för Campusavdelningen.....	5
Säkerhetschef	5
Brandskyddsombud	5
Utrymningsorganisation	6
Medarbetare och studenter	6
Hyresgäster vid Örebro universitet.....	6
Hantering av brandfarlig vara.....	6
Utbildning	7
Grundläggande brandskyddsutbildning:.....	7
Utbildning för föreståndare brandfarlig vara	7
Utbildning för utrymningsledare	7
Brandskyddsinformation till studenter	7
Övning....	7
Instruktioner och rutiner	7
Brandteknisk dokumentation.....	8
Brand och olycksrisker vid Örebro universitet.....	8
Särskilda risker.....	8
Drift och underhåll.....	9
Egenkontroll av brandskyddet.....	9
Fastighetsägaren	9
Säkerhetschefen	9
Medarbetare	9
Uppföljning	9
Tillbudsrapportering	9

Bilaga: Verksamhetens egenkontroll av brandskyddet.....	10
Intervall.....	10
Utförs av.....	10
Kontrollpunkter.....	10
Rapportering.....	10
Bilaga: Innehåll Brandutbildningar.....	11
Grundläggande brandskyddsutbildning:.....	11
Utbildning för föreståndare brandfarlig vara.....	11
Utbildning för utrymningsledare.....	11

Organisation och förutsättningar för systematiskt brandskyddsarbete vid Örebro universitet

Detta dokument beskriver hur det systematiska brandskyddsarbetet bedrivs vid Örebro universitet. Dokumentet beskriver ansvarsfördelningen för brandskyddsarbetet, utbildning, rutiner/instruktioner och egenkontroll.

Gränsdragning mellan fastighetsägaren och Örebro universitet

Fastighetsägaren ansvarar för brandskydd enligt gränsdragningslista som ingår i hyresavtalet för respektive fastighet avseende:

- Brandlarmanläggningar
- Utrymningsmarkeringar
- Viss brandsläckningsutrustning
- Utrymningsplaner
- Byggnadstekniskt brandskydd
- Skriftlig redogörelse till kommunen i samråd med Örebro universitet
- Dokumentation, drift och underhåll samt kontroller av ovanstående punkter

Ansvar och organisation

Rektor

Rektor har det övergripande ansvaret för brandskyddet vid Örebro universitet. Rektor uppdrar till dekaner, prefekter, avdelningschefer och säkerhetschef att ansvara för arbetsuppgifter enligt nedan.

Dekan

Dekan har det övergripande ansvaret för brandskyddet inom respektive fakultet. Dekan ansvarar för att fördela arbetsuppgifter inom brandskyddsområdet till prefekter inom respektive fakultet.

Universitetsdirektör

Universitetsdirektör har det övergripande ansvaret för brandskydd inom det gemensamma verksamhetsstödet. Universitetsdirektör ansvarar för att fördela arbetsuppgifter inom brandskyddsområdet till avdelningschefer inom det gemensamma verksamhetsstödet.

Prefekt och avdelningschef

Respektive prefekt och avdelningschef är brandskyddsansvarig inom respektive verksamhet med tillhörande lokalytor. Prefekt och avdelningschef beslutar om hur arbetet ska organiseras. Den brandskyddsansvarige ska:

- Ombesörja att personal, studenter och andra personer i verksamheten deltar i vederbörlig utbildning och information.
- Följa upp att information om brandskyddet når ut till personal och i förekommande fall studenter.

- Ansvara för att eventuell hantering av brandfarlig vara följer gällande lagstiftning och myndighetskrav, se vidare under avsnitt "Hantering av brandfarlig vara".
- Ansvara för att brandtillbud rapporteras till säkerhetschefen.
- Vid behov utse brandskyddsombud, utrymningsledare, föreståndare för brandfarlig vara och andra befattningshavare som behövs för att säkerställa att brandskyddet upprätthålls inom verksamheten. Eftersom avdelningar och institutioner ser olika ut kan behovet av organisation variera.
- Säkerställa att ansvaret för de ytor som delas med annan institution/avdelning är definierat.

Avdelningschef för Campusavdelningen

Avdelningschef för Campusavdelningen är brandskyddsansvarig för alla allmänna ytor och allmänna lärosalar.

Säkerhetschef

Säkerhetschef har följande arbetsuppgifter för brandskyddet vid Örebro universitet:

- Ansvarar för att samordna det systematiska brandskyddsarbetet vid Örebro universitet.
- Samordnar brandskyddsfrågor vid mässor, utställningar och andra evenemang vid Örebro universitet.
- Ansvarar för kommunikationen med berörd kommun beträffande brandskyddsfrågor vid Örebro universitet.
- Ansvarar för planering och genomförande av brandutbildningar som vänder sig till personal och externa hyresgäster samt studenter med speciella uppgifter inom studentkåren.
- Tar fram allmänt informationsmaterial om brandskyddet vid Örebro universitetet riktat till medarbetare och studenter.
- Samordnar hanteringen av brandfarliga och explosiva varor vid Örebro universitet.
- Ger råd och stöd till universitetsledning, institutioner, avdelningar och andra berörda rörande brandskyddsfrågor.
- Dokumenterar brandtillbud.

Brandskyddsombud

Vid behov kan respektive prefekt och avdelningschef utse brandskyddsombud. Eftersom institutioner och avdelningar ser olika ut varierar behovet.

Brandskyddsombudet ska:

- Biträda med att sprida information om brandskyddsfrågor inom respektive verksamhet.
- Vara verksamhetens kontaktperson gentemot universitetets säkerhetschef.
- Bevaka frågor kring utrymningsplaner, släckutrustning, utrymningsvägar, utbildningstillfällen m.m. inom den egna verksamheten.

Utrymningsorganisation

Universitetets utrymningsorganisation är organiserad på olika sätt i olika byggnader. I vissa byggnader utses utrymningsledare, medan det i andra byggnader är ett allmänt ansvar att i händelse av utrymning agera som utrymningsledare. Utformning av utrymningsorganisation görs tillsammans med berörd verksamhet.

I de fall utrymningsorganisationen organiseras genom att utse enskilda personer är det prefekt eller avdelningschef som utser utrymningsledare. En eller flera personer kan vara utrymningsledare inom respektive verksamhet. För att klara av att utrymma en byggnad åtgår normalt 5–10 personer.

I de byggnader där utrymningsorganisationen är ett allmänt ansvar placeras utrymningsstationer på strategiska platser. Den medarbetare som kommer först till en utrymningsstation tar på sig rollen som utrymningsledare utifrån den skriftliga instruktion som finns vid stationen. I detta fall ansvarar prefekt eller avdelningschef för att samtliga medarbetare har tillräckliga kunskaper för att kunna agera som utrymningsledare. Utrymningsledaren ska:

- Vid utrymning bära väst med texten ”Utrymningsledare”.
- Medverka vid utrymning och vid återkallning när faran är över.
- Informera personal och studenter om orsaken till utrymning.

Medarbetare och studenter

Den som upptäcker en brand eller en olycka ska varna dem som är i fara och vid behov tillkalla hjälp.

Hyresgäster vid Örebro universitet

Örebro universitet hyr i andra hand ut lokaler till t.ex. studentkåren, studentföreningar och restauranger. Ansvaret för brandskyddet i dessa lokaler regleras i hyreskontrakt mellan universitetet och hyresgästen.

Hantering av brandfarlig vara

Hantering av brandfarlig vara regleras av lag om brandfarliga och explosiva varor (SFS 2010:1011). Denna lagstiftning reglerar att brandfarliga gaser, brandfarliga vätskor, brandreaktiva och explosiva varor vid användning, förvaring eller hantering ska hanteras på ett sätt så att det inte skapar fara för människor eller den omgivande miljön.

Regelverket stadgar även när tillstånd krävs samt hur tillståndsförfarande går till.

- Rektor ansvarar för samtliga tillstånd för hantering av brandfarlig vara vid Örebro universitet.
- Säkerhetschefen vid Örebro universitet handlägger tillståndsfrågor på uppdrag av rektor.
- Sammanställning över vilken typ av brandfarlig vara som hanteras, var den förvaras samt volym ska registreras i universitetets kemikalierregister. Respektive institution och avdelning som hanterar brandfarlig vara är ansvarig för att kemikalierregistret hålls uppdaterat och att tillståndets volymer inte överskrids.
- Respektive prefekt/avdelningschef ansvarar för att hantering inom den egna verksamheten följer gällande lagar, förordningar och myndighetskrav.

- Respektive prefekt/avdelningschef utser en eller flera föreståndare som under tillståndshavarens ansvar följer upp och kontrollerar att hanteringen sker enligt gällande regler och inom tillståndets ramar.

Utbildning

Vid Örebro universitet genomförs grundläggande brandskyddsutbildningar regelbundet. Andra typer av utbildningar till exempel utbildning av utrymningsledare och föreståndarutbildning brandfarlig vara genomförs vid behov. Utöver dessa kan ytterligare brandskyddsutbildningar anordnas vid behov.

Grundläggande brandskyddsutbildning:

Målet för grundläggande brandskyddsutbildning är att all personal vid universitetet ska ha sådana kunskaper om brandskydd att man kan agera i en akut situation, samt ha förståelse för vikten av ett systematiskt brandskyddsarbete inom den egna verksamheten. Utbildningen ska genomgå av all personal och bör repeteras vart fjärde år. Ansvaret för att personal genomgår utbildningen åligger prefekt/avdelningschef. Studenter med speciella uppgifter inom studentkåren och externa hyresgäster ges möjlighet att delta vid grundläggande brandskyddsutbildning i mån av plats.

Utbildning för föreståndare brandfarlig vara

Utbildningen kompletterar den grundläggande brandskyddsutbildningen och riktar sig till föreståndare brandfarlig vara. Utbildningen syftar till att deltagarna ska få fördjupade kunskaper om regelverket kring brandfarliga och explosiva varor och behandlar bland annat lagstiftning, regler och föreskrifter, risker vid hantering av brandfarliga varor och föreståndarens roll

Utbildning för utrymningsledare

Utbildningen riktar sig till verksamheternas utrymningsledare. Syftet med utbildningen är att deltagarna ska få fördjupade kunskaper om säker utrymning vid brand eller annan liknande händelse, vikten av återsamling till återsamlingsplatsen och åtgärder vid återkallning av personal.

Brandskyddsinformation till studenter

Alla nya studenter ska informeras om universitetets brandskydd i anslutning till terminsstart. Ansvaret för att informera studenterna ligger på respektive institution.

Övning

Övning syftar till att belysa vikten av rätt agerande i händelse av brand eller annan olycka. Övningar genomförs vid respektive hus i snitt vartannat år. Övningarna samordnas av säkerhetschefen i samråd med fastighetsägaren och respektive institution/avdelning.

Instruktioner och rutiner

Följande instruktioner och rutiner gäller vid Örebro universitet och finns redovisade på Inforum. Prefekt/avdelningschef är ansvarig för att information om dessa rutiner

delges anställda och studenter. Information till besökare och entreprenörer åvilar respektive besöksmottagare.

- Åtgärder vid brand/utrymning anslås på utrymningsplaner för respektive byggnad
- Hantering av brandredskap anslås i anslutning till brandredskap
- Instruktion för utrymningsledare
- Regler för användning av levade ljus
- Regler för tillfällig förläggning inkl checklista för tillfällig förläggning
- Anvisningar och regler för laddning och hantering av batterier

Brandteknisk dokumentation

Upprättas, revideras och förvaras av fastighetsägaren.

Brand och olycksrisker vid Örebro universitet

Universitetet består av flera olika byggnader på tre olika campusområden: Campus Örebro, Campus Grythyttan och Campus USÖ. Utöver dessa campusområden hyr universitetet in lokaler i mindre omfattning tex lokaler i Fenixhuset. Varje byggnad har sina unika risker. Värdering av risker sker löpande och i synnerhet vid egenkontroll av brandskyddet. Brandskyddet ska särskilt uppmärksammas i samband med ny-, om- eller tillbyggnad eller vid andra verksamhetsförändringar av lokaler.

Särskilda risker

Hantering av brandfarlig vara sker framför allt vid labbverksamhet i Teknikhuset, Bilbergska huset, Prismahuset och vid Campus USÖ. Viss hantering finns även Entréhuset.

Vid universitetet finns restauranger med tillhörande tillredningskök vilka innebär en risk för uppkomst av brand. Restaurangerna rymmer 100-400 personer. Vid restaurangerna tillåts alkoholservering inom ramen för restauratörens tillstånd. Särskild vikt måste läggas vid utrymningssäkerhet.

Kårhusrestaurangen fungerar under kvällstid som nattklubb för upp till 1100 personer. I lokaler med berusade personer måste särskild vikt läggas på utrymningssäkerhet. Restaurangen drivs av extern part som tillsammans med fastighetsägaren har det yttersta ansvaret för brandskyddet.

Flera lokaler vid universitet används normalt sett som uppehållsytor och studieplatser men är byggda för att kunna fungera som samlingslokaler. Exempel på sådana är Novatorget, ”Krysset” på Musikhögskolan, trapphallen i Forumhuset och Bibliotekshallen. Exempel på annan verksamhet som bedrivs i dessa lokaler är festarrangemang, konserter och mässor. Då dessa lokaler används som samlingslokaler måste särskild vikt läggas på utrymningssäkerhet.

Vid universitetet finns flera hörsalar som inrymmer mellan 100 och 500 personer. I dessa lokaler är utrymningssäkerheten extra viktig. Möjligheten att utrymma dessa lokaler måste särskilt uppmärksammas.

Anlagd brand är ett samhällsproblem och risken för anlagd brand måste alltid beaktas. Särskilt utsatta platser är lastbryggor där brännbart material förvaras. Förvaring av

brännbart material i öppen container, sopkärl och förvaring av t.ex. lastpallar, plastbackar och emballage på dessa platser får inte ske närmare än 6 meter från husfasad. Andra platser som är särskilt utsatta är invändiga sopsorteringsförråd vilka ska hållas låsta om de är placerade i allmän yta.

Drift och underhåll

Drift och underhåll av det byggnadstekniska brandskyddet hanteras av fastighetsägaren som en del av det ordinarie drift och underhållsarbetet. Ansvarsfördelningen regleras i hyresavtalet. Verksamhetens drift och underhållsrutiner redovisas under avsnittet Egenkontroll av brandskyddet.

Egenkontroll av brandskyddet

Fastighetsägaren

Ansvarar för kontroll av det byggnadstekniska brandskyddet avseende automatiskt brandlarm, brandposter, fastighetsägarens handbrandsläckare, branddörrar, ventilation, rökluckor, utrymningslarm m.m.

Säkerhetschefen

Säkerhetschefen ansvarar för årlig kontroll av Örebro universitets handbrandsläckare. Säkerhetschefen ansvarar även för universitetets system för egenkontroll av brandskyddet. Brister som upptäcks vid egenkontrollen meddelas berörd verksamhet.

Medarbetare

Eventuella brister i brandskyddet som upptäcks i vardagsarbetet ska felanmälas av respektive institution/avdelning. Felanmälan skickas antingen till fastighetsägaren eller till sakerhet@oru.se.

Uppföljning

Uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet sker vanligtvis som en del av egenkontrollen och övningsverksamheten samt i avstämningar med fastighetsägaren genom uppföljning av anmärkningar från tillsynsprotokoll och egenkontroll.

Vid uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet ska även intervall för egenkontroll utvärderas.

Tillbudsrapportering

Alla brandtillbud ska rapporteras till säkerhetschefen som ansvarar för att tillbudena dokumenteras.

Bilaga: Verksamhetens egenkontroll av brandskyddet

Intervall

- 1 gång per tertial

Utförs av

- Kontroller genomförs av bevakningspersonal

Kontrollpunkter

- Utrymningsvägar
- Utrymningsdörr
- Vägledande markeringar
- Efterlysande markeringar
- Utrymningsplaner
- Brandcellsgränser
- Släck- och räddningsutrustning
- Utrustning för första hjälpen
- Nöd- och ögonduschar
- Hjärtstartare
- Larmknappar (brand)
- Nödsignal
- Riskkällor som upptäcks under egenkontrollrond

Rapportering

- Brister rapporteras skriftligt per byggnad efter respektive rond till säkerhetschef. Av rapporten ska det framgå var bristen är geografisk placerad utifrån ett ritningsunderlag.

Bilaga: Innehåll Brandutbildningar

Grundläggande brandskyddsutbildning:

- Brandteori, brandförlopp, brandorsaker samt brandfarlig vara.
- Åtgärder för att förebygga brand.
- Särskilda brandrisker inkl anlagd brand.
- Konsekvenser av brand.
- Byggnadstekniskt brandskydd.
- Utrymnings säkerhet, -planer, -markeringar och dörrar.
- Rädda, varna, larma, släck, utrym, stäng in branden.
- Olika typer av släckmedel och släckutrustning.
- Praktisk handhavande av släckredskap.
- Grundläggande HLR

Utbildning för föreståndare brandfarlig vara

- Definitionen brandfarlig vara
- Lagstiftning, regler och föreskrifter
- Risker vid hantering av brandfarliga varor
- Hur man gör en riskutredning
- Tillstånd och tillsyn
- Föreståndarens roll

Utbildning för utrymningsledare

- Förenklad redovisning av Lag om skydd mot olyckor som berör systematiskt brandskyddsarbete Förenklad redovisning av Örebro universitets handlingsplan för systematiskt brandskyddsarbete.
- Utrymningsprocessen
  - Rädda, varna, larma, släck, utrym, stäng in branden.
  - Ansvarsområde enligt utrymningsplan.
  - Uppmana personer att utrymma och gå till återsamlingsplatsen.
  - Utrymning av personer med funktionshinder.
  - Möt upp räddningsledaren vid brandförvarstablån.
  - Informera uppåt i brandskyddsorganisationen och till växeln.
  - Informera personer på återsamlingsplatsen.
  - Återkalla personal när räddningsledaren meddelar att faran är över.